

J A M A L

مراکز متعلق به ایران در سوریه با هر نقطه دیگر، عملیات بزرگتری انجام خواهد شد. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح اعلام کرد که از طریق سفارت سوئیس به آمریکایی‌ها پیام داده‌اند که اگر در اقدام بعدی و احتمالی اسرائیلی‌ها نقش داشته باشند و ایران در این موضوع به قطعیت برسد، پایگاه و نفرات آمریکا در منطقه امنیت نخواهند داشت.

مراکز متعلق به ایران در سوریه با هر نقطه دیگر، عملیات بزرگتری انجام خواهد شد. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح اعلام کرد که از طریق سفارت سوئیس به آمریکایی‌ها پیام داده‌اند که اگر در اقدام بعدی و احتمالی اسرائیلی‌ها نقش داشته باشند و ایران در این موضوع به قطعیت برسد، پایگاه و نفرات آمریکا در منطقه امنیت نخواهند داشت.

روحانی: امیدواریم اسرائیل حماقت خود را تکرار نکند

رئیس‌جمهور سابق کشورمان که دیروز میزبان جمعی از مدیران سابق دولتی و فعالان رسانه‌ای بود، در واکنش به عملیات وعده صادق گفت: «همه دنیا شاهد است که جمهوری اسلامی ایران آغازگر اقدام نظامی نبوده است. اسرائیل حمله را شروع کرد و ایران فقط پاسخ داد. امیدوارم صهیونیست‌ها درس گرفته باشند و تنبیه شوند و دست از تجاوز بردارند و اگر نخواهند به تجاوز ادامه دهند به طور طبیعی پاسخ آن را خواهند دید. گرچه ما امیدواریم حماقتشان را بار دیگر تکرار نکنند. جمهوری اسلامی ایران یک منطقه امن می‌خواهد، با ظلم و تجاوز مخالف و حامی مظلومین در طول تاریخ است. امروز هم امیدواریم انشاءالله با خیر و برکتی که ماه مبارک رمضان برای مردم ما به ارمغان آورد، بتوانیم به راحتی از همه توطئه‌ها عبور کنیم و مردم ما شاهد حل معضلات کشور باشند.»

واکنش‌ها و ادعاهای اسرائیل

با پایان عملیات و گمانه‌زنی‌ها راجع به پاسخ اسرائیل، مقامات تل‌آویو اظهارنظرهای گوناگونی درباره این عملیات داشتند. از یک‌سو کابینه جنگ اسرائیل مجوز پاسخ سریع به ایران را صادر کرد؛ از سوی دیگر بنی‌گانتز، عضو این کابینه، پیش از ورود به جلسه این کابینه طی بیانیه‌ای اعلام داشت: «ایران بهای حمله به اسرائیل را در زمان و مکان مناسب پرداخت خواهد کرد.» خبرنگاری تسنیم به نقل از رسانه‌های اسرائیلی گزارش داد که طی دستورالعملی از سوی مقامات اسرائیلی خطاب به وزرای دولت صادر و از آنها خواسته شده است که از اظهارنظر در رسانه‌ها در خصوص حمله ایران خودداری کنند. احتمالاً به همین دلیل است که اظهارنظری جدی و عملیاتی از سوی وزرای دولت نتانیاها مطرح نشده است. یووا گالاتن، وزیر دفاع اسرائیل که در آغاز عملیات ایران علیه رژیم تل‌آویو، پیامی خطاب به مردم اسرائیل صادر کرد، تا زمان تنظیم این گزارش اظهارنظر مهم دیگری نکرده است. تنها خبر مربوط به بنیامین نتانیاها نیز خبر تماس تلفنی او و جو بایدن است. میکی زوهر، وزیر فرهنگ اسرائیل و مقامات نظامی اسرائیل موفقیت عملیات ایران را رد کردند. افیخای ادعی یکی از سخنگویان ارتش اسرائیل در گفت‌وگو با العربیه منکر ورود پهبادهای ایران به حریم هوایی اسرائیل و مدعی رهگیری تمام موشک‌های کروز شلیک‌شده به سمت سرزمین‌های اشغالی شد. تخریب به دو پایگاه نظامی هدف ایران نیز از سوی ارتش اسرائیل تکذیب شده است؛ در حالی که تصاویر ماهواره‌ای، فیلم‌های اصابت موشک و آتش‌سوزی منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی خبر از هدف قرار گرفتن این پایگاه‌ها می‌دهد. تصاویر عبور پرتابه‌های ایران از فراز بیت‌المقدس و به‌طور مشخص بالای ساختمان کنست اسرائیل و مسجدالاقصی نیز توسط دوربین‌های تلفن همراه ضبط شد.

محکومیت عملیات توسط متحدان اسرائیل

به‌طور کلی واکنش کشورهای به دو دسته تقسیم شده است: کشورهای غربی این حمله ایران را محکوم کردند و کشورهای دیگر از جمله چین، روسیه و کشورهای منطقه خواستار خویشتنداری ایران و اسرائیل شدند. حکومت طالبان افغانستان نیز اعلام کرد که اقدام ایران دفاع مشروع بوده است. متحدان اسرائیل

اقدامات پیشگیرانه ایران

کشورهای مختلف منطقه با آغاز عملیات ایران، حریم هوایی خود را بستند. ایران نیز از روز گذشته اقدام به ابطال پروازهای داخلی و خارجی خود کرد. با توجه به هدف قرار گرفتن هواپیمای اوکراینی در دی‌ماه ۱۳۹۸، لغو نکردن پروازها همزمان با آغاز عملیات و کلیس شدن آسمان منطقه، نگرانی‌هایی را به وجود آورده بود. اما از روز گذشته، پروازهای تهران، مشهد، اصفهان، شیراز، بوشهر، سنجند، ایلام، کرمان و پروازهای فرودگاه‌های غرب کشور لغو شد و اعلام شد این تصمیم تا صبح روز دوشنبه ادامه خواهد داشت. مقامات سیاسی و نظامی ایران روز گذشته بارها اعلام کردند که در عین اعتقاد به پایان یافتن این عملیات و رسیدن به هدف تنبیه اسرائیل، آماده واکنش به اقدام احتمالی تل‌آویو هستند.

شب گذشته به درخواست اسرائیل جلسه شورای امنیت برای بررسی این حمله تشکیل شد. جو بایدن نیز از تشکیل جلسه فوری گروه هفت شامل کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، بریتانیا، آمریکا و اتحادیه اروپا برای رسیدن به یک «پاسخ دیپلماتیک مشترک» خبر داد. رهبران گروه هفت با محکوم کردن این حمله خواستار خویشتنداری همه طرف‌ها شدند.

پاسخ به این سوال که چقدر با حد نرمال در کشور فاصله داریم؟ تاکید کرد: «در حال حاضر بارش‌ها ۲۱ درصد با حالت نرمال فاصله دارد. در برخی استان‌ها بالای حد نرمال، در برخی استان‌ها حالت نرمال اما غالب استان‌ها زیر حد نرمال هستند و عدد ۲۱ درصد میانگین کشوری است.» وظیفه در پیش‌بینی بارندگی در ماه‌های پیش‌روی بهار و تابستان، گفت: «در تابستان ۱۴۰۱ بارندگی‌های خوبی را شاهد بودیم و حتی تهران سیل آمد. اما سال گذشته (۱۴۰۲) شرایط بارندگی اصلاً مطلوب نبود. امسال به نظر می‌آید نسبت به سال ۱۴۰۲ شرایط بارندگی بهتری را شاهد خواهیم بود اما بارش‌های تابستانه در ایران نداریم و بسیار کم است که ۵ درصد بارش‌های سال را تشکیل می‌دهد. بنابراین روی بارش‌های تابستانه نمی‌شود حساب کرد. در غرب و جنوب کشور بارش‌های تابستانه وجود ندارد اما شرق هرمزگان، جنوب سیستان و بلوچستان و جنوب شرق کرمان شاهد بارش‌های موسمی هستیم. به نظر می‌رسد امسال به دلیل شرایط بهتری که وجود دارد شاهد بارش‌های خوبی خواهیم بود. در سواحل شمالی کشور نیز از خردادماه تا شهریور بارش‌های خوبی دریافت خواهیم کرد. نوار شمالی آذربایجان شرقی و غربی به هم بارش‌های تابستانه دارند.» او با اشاره به اینکه بین سه‌شنبه تا پنجشنبه بارش‌های خوبی را در نوار جنوبی کشور داریم، تاکید کرد: «طبق پیش‌بینی‌های ما بقی نقاط کشور طی دو هفته آینده بارش‌های قابل ملاحظه‌ای ندارد. ضمن آنکه کم‌بارشی‌ها طی روزهای آتی عدد منفی نسبت به نرمال بارش در استان‌های کم‌بارش را منفی‌تری می‌کند و احتمالاً تهران طی دو هفته به بیش از منفی ۴۰ درصد برسد.» وظیفه در پاسخ به این سوال که نگرانی‌ای از شرایط آبی در فصل گرما وجود دارد؟ گفت: «بله. باید نگران باشیم به‌ویژه به صورت منطقه‌ای. نگرانی‌ها برای تهران، سمنان، خراسان رضوی و استان قزوین بیشتر است. استان قزوین منطقه کشاورزی است و مصرف تابستانه آب آن بسیار زیاد است در حالی که بارندگی آن ۴۰ درصد زیر نرمال است. سال آبی تقریباً در حال اتمام است چراکه تابستان و ماه خرداد بارندگی زیادی را شاهد نخواهیم بود. بارش فروردین دو برابر اردیبهشت و بارش خرداد کمتر از نصف بارش در اردیبهشت است. انتهای اردیبهشت سامانه بارشی به جنوب نفوذ نمی‌کند مگر در موارد استثنا. بنابراین پنجره بارش از این پس محدودتر می‌شود بنابراین باید نگران تأمین آب در استان‌هایی باشیم که به آن اشاره شد. ضمن آنکه به دلیل برداشت بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی، در این استان‌ها شاهد فرونشست‌ها هستیم. به‌عنوان مثال دشت ورامین در جنوب تهران سالانه ۱۰ تا ۱۵ سانتی‌متر فرونشست دارد و دشت مشهد در غرب مشهد، در حال فرونشست است.»

راه‌حلی برای صلح و ثبات دائمی در جنوب غرب آسیا

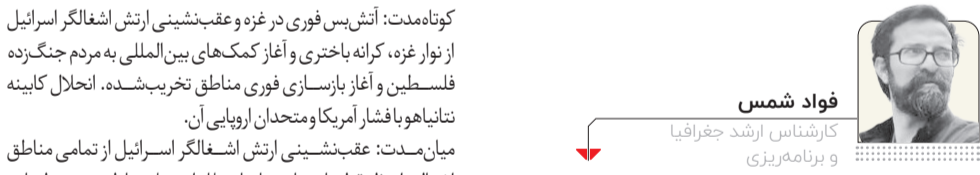
انحلال اسرائیل و تشکیل دولت متعارف فلسطینی

کوتاه‌مدت: آتش‌بس فوری در غزه و عقب‌نشینی ارتش اشغالگر اسرائیل از نوار غزه، کرانه باختری و آغاز کمک‌های بین‌المللی به مردم جنگ‌زده فلسطین و آغاز بازسازی فوری مناطق تخریب‌شده. انحلال کابینه نتانیاها و فشار آمریکا و متحدان اروپایی آن.

میان‌مدت: عقب‌نشینی ارتش اشغالگر اسرائیل از تمامی مناطق اشغالی از نظر قطعنامه‌های سازمان ملل از جمله مناطق جنوبی لبنان، بلندی‌های جولان، سوریه و تمامی سرزمین‌های فلسطینی ۱۹۶۷ در نهایت تشکیل سریع دولت فلسطینی براساس همان قطعنامه‌های سازمان ملل و استقرار نیروهای پاسدار صلح از کشورهای مختلف در مرزهای ۱۹۶۷ و بازگشت تمامی آوارگان فلسطینی به سرزمین‌های خود، برچیدن تمامی شهرک‌های غیرقانونی صهیونیستی از تمامی نواحی کرانه باختری و بلندی‌های جولان.

بلندمدت: انحلال کامل دولت قومی - مذهبی صهیونیستی و تشکیل یک دولت متعارف و غیرقومی و مذهبی با مشارکت تمامی ساکنان تاریخی و واقعی سرزمین‌های فلسطینی در تمامی اراضی فلسطینی که از سال ۱۹۴۷ اشغال شدند. این امر منوط به همکاری همان کشورهای اروپایی و آمریکا است. به این شکل که کشورهای غربی با دعوت تندرهای صهیونیست به خویشتنداری زمینه را برای تشکیل یک دولت متعارف غیرقومی - مذهبی در تمامی سرزمین‌های فلسطینی را فراهم کنند. در کنار آن هر کدام از مهاجران صهیونیستی که تمایلی به زندگی متعارف و عادی در یک کشور معمولی غیرقومی - مذهبی به نام فلسطین را هم ندارند به‌عنوان پناهنده در کشورهای اروپایی پذیرش شوند. کشورهایی همچون آلمان، لهستان، جمهوری چک، لیتوانی، استونی و لتونی می‌توانند گزینه‌های خوبی برای اسکان صهیونیست‌هایی باشند که نمی‌خواهند در یک کشور متعارف و عادی غیرقومی - مذهبی شکل گرفته در سرزمین‌های فلسطینی زندگی کنند.

به هر صورت، جهان مدرن تاکنون تغییرات زیادی به خود دیده است و با توجه به تغییر توازن قوای فعلی انحلال دولت قومی - مذهبی صهیونیستی و تشکیل یک دولت متعارف عادی که شهروندانش را براساس قومیت و مذهب تقسیم نکند، چیز عجیبی نیست. پس کشورهای اروپایی و آمریکایی بهتر است با در نظر گرفتن تغییر توازن قوا به تحقیق این امر کمک کنند تا صلح و ثبات و آرامش به غرب آسیا بازگردد.

فواد شمس

کارشناس ارشد جغرافیا و برنامهریزی

در عالم سیاست و ژئوپلیتیک همه چیز را توازن قوا تعیین می‌کند. حتی نقشه‌های جغرافیا را هم توازن قوا ترسیم می‌کند. زمانی که توازن قوا تغییر کند، شاید حتی نیاز شود که در نقشه‌های جغرافیایی هم بازنگری شود. آن هم نقشه‌هایی که محصول توازن قوای قبلی قدرت‌های بزرگ بودند نه فرایند متعارف و ژئوپلیتیک دولت-ملت مدرن!

فردیناند لاسال جمله معروفی دارد، می‌گوید قدرت از درون لوله توپ بیرون می‌آید، واقعیت دنیای مدرن کنونی هم همین است. قدرت نظامی تغییردهنده معادلات سیاسی و ژئوپلیتیکی است.

تولد موجودیتی به اسم اسرائیل از دل همین قدرت توپ و براساس توازن قوای بعد از جنگ جهانی دوم و در بستر حل نهایی مسئله یهود برای اروپائیان بود. به‌نوعی می‌توان گفت اروپایی‌ها بحران خود را صادر کردند. محل صدور این بحران هم سواحل دریای مدیترانه و سرزمین فلسطین بود اما این مسئله نه‌تنها حل نشد که همچون یک سلول سرطانی تکثیر شد و به شمال فلسطین، کرانه باختری، بلندی‌های جولان و نوار غزه هم گسترش یافت.

این سلول سرطانی موجب بیش از ۸۰ سال ناامنی و بی‌ثباتی در منطقه شد که اروپایی‌ها و آمریکا نیز در آن دخیل بودند. انواع مختلف راه‌حل‌ها هم تاکنون امتحان شد که بی‌نتیجه مانده که مرور آن در این مجال کوتاه نمی‌گنجد.

حال با شرایط جدیدی روبه‌رو هستیم. توازن قوا تغییر کرده. اگر عملیات ۱۷ اکتبر توازن قوا بین فلسطینیان و اشغالگران اسرائیلی را تغییر داد، عملیات ۱۴ آوریل (۲۶ فروردین) ایران توازن قوا را نه‌تنها در سطح منطقه که در سطح جهان عوض کرد.

بر مبنای این توازن قوای جدید نیازمند آرایش جدید نیروها و حتی سرزمین‌ها هستیم. به‌صورت خلاصه در کوتاه‌مدت و میان‌مدت و بلندمدت راه‌حلی برای تنظیم دوباره وضعیت وجود دارد.